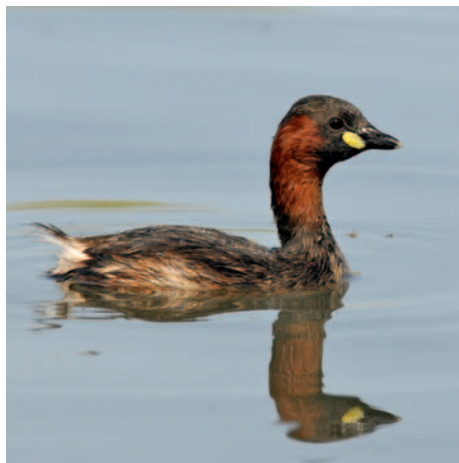

Petr Macháček

Ptáci na Zámeckém rybníku v Lednici

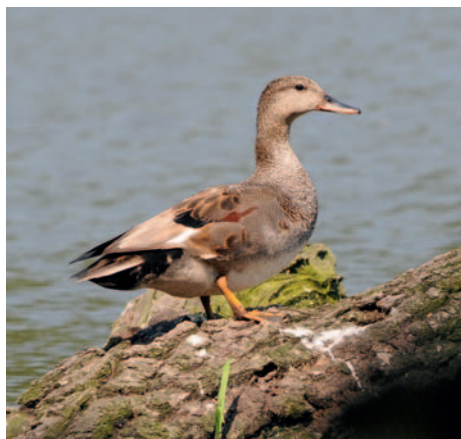
Potápka malá

Na většinu vodních ptáků má zásadní vliv velikost rybí obsádky, jejíž hmotnost by neměla překročit 800–700 kg ryb na hektar vodní plochy (PYKAL – JANDA 1994). Velké množství ryb, převážně kaprů, dokáže v rybnících sežrat veškerou přirozenou potravu (velký zooplankton, bentos, litorální fauna) a pro ptáky nic nezůstane. Běžně přítomný velký zooplankton se živí drobným fytoplanktonem, a tak udržuje průhlednou vodu. Pokud však chybí, dochází k vegetačnímu zákalu vody, který je doplňován mechanickým zákalem způsobovaným rytím ryb v dnových usazeninách. V takové kalné vodě se nedaří ani ponořeným rostlinám, které slouží jako potrava několika druhům ptáků (např. rzohlávkám rudozobým). A protože zde ptáci nenacházejí potravu, vyskytují se zde jen v minimálních počtech

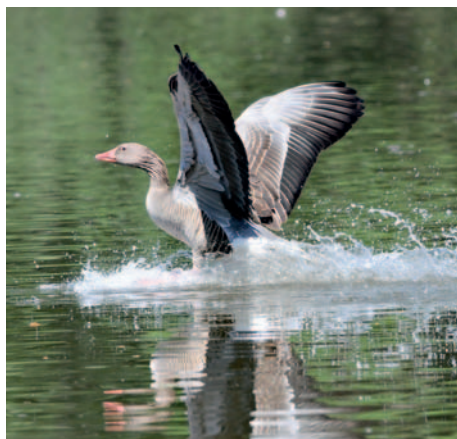
nebo vůbec ne. Neplatí to však tak docela pro dospělé husy velké a kachny divoké. Tito ptáci totiž vyletují za potravou mimo rybník, na louky či pole. Jejich mláďata však vylétovat nemohou. Housata se ovšem pasou na březích, takže velikost rybí obsádky má na husu velkou malý vliv.

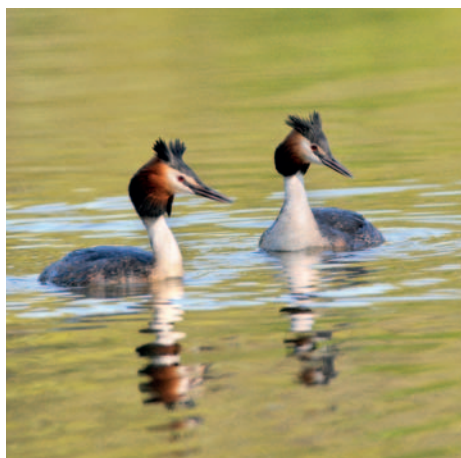
Zámecký rybník (všechny fotografie autor článku)

Kopřivka obecná

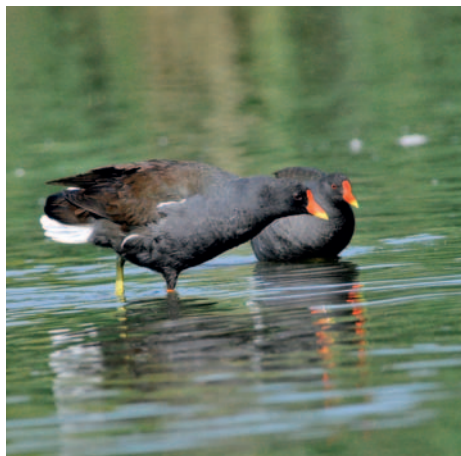
Husa velká

Potápka roháč

Lyska černá

Slípka zelenonohá

Karas stříbřitý

Zámecký rybník v Lednici – počet rodin

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013**	2014	2015	2016	2017
potápka malá	0	0	0	0	0	0	0	0	7	25	3	11	2	0	0	1	1	4	1	0	0	0
potápka roháč	2	0	2	2	2	3	1	2	3	6	9	7	10	3	4	5	1	4	1	3	5	2
kopřivka obecná	0	1	0	0	1	0	0	0	1	4	3	2	2	0	0	1	1	0	0	2	0	0
kachna divoká	0	3	1	5	3	1	1	2	4	15	6	10	2	1	0	3	1	1	0	5	1	1
zrzohlávka rudozobá	0	1	2	1	1	0	0	0	4	6	2	11	1	0	0	0	0	0	3	3	0	0
polák velký	1	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0	5	2	0	0	0	0	0	4	1	0	1
polák chocholačka	1	0	0	1	0	1	1	1	3	2	2	4	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
slípka zelenonohá	0	1	0	0	0	0	1		2	3	0	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
lyska černá	0	3	1	3	2	2	1	2	8	18	6	15	14	3	1	1	1	1	2	0	1	3
celkem	4	9	6	12	9	7	5	7	36	83	28	67	33	7	5	12	5	11	12	14	7	7
celkem kromě roháče	2	9	4	10	7	4	4	5	33	77	22	60	23	4	1	7	4	7	11	11	2	5

* rybník v prosinci 2006 vypuštěn

** rybník v prosinci 2013 vypuštěn

Husa velká

Názorným příkladem vlivu rybích obsádek na ptáky je situace na Zámeckém rybníku. Do roku 2003 zde byla vysoká obsádka kapra a od roku 2004 nebyla již nasazována žádná ryba. To se okamžitě projevilo na množství přítomných ptáků a především na počtu hnízdicích párů, jak ukazují tabulky. Patrný je nárůst počtu rodin s vyvrcholením v roce 2005; v roce 2006 nastal naopak značný pokles. Přes česla se totiž do rybníka dostanou malé ryby, které rostou a po dvou letech již tvoří v rybníku značnou obsádku. Z důvodu opravy mostu na Ovčí ostrov byl v prosinci 2006 rybník vypuštěn a cyklus se znovu opakoval: počet

Kormorán velký

rodin v roce 2007 opět prudce stoupl a v následujícím roce poklesl. V roce 2009 zde téměř žádní ptáci nebyli a také dle vyvedených rodin byl stav srovnatelný se situací s obsádkou kaprů. S ohledem na ptáky je tedy nutné každý druhý rok rybník slovit. Protože se tak neděje a dorostlé ryby (převážně karas stříbřitý) se dále množí, voda je kalná a chybí v ní potrava pro ptáky, kteří se pak zde vyskytují jen v minimálním počtu. Zůstává jen potápka roháč, která se živí drobnými rybkami, a běžně tu loví ryby zde hnízdící kormoráni velcí.

Průměrný počet ptáků uvedených druhů v daném roce v měsících květnu až srpnu (druhy viz předchozí tabulka - kromě kachny divoké)

rok	počet ptáků
1996	40
1997	24
1998	46
1999	34
2000	59
2001	32
2002	34
2003	12
2004	79
2005	229
2006*	82
2007	244
2008	93
2009	23
2010	39
2011	28
2012	11
2013**	29
2014	53
2015	54
2016	15
2017	19

* rybník v prosinci 2006 vypuštěn

** rybník v prosinci 2013 vypuštěn

Literatura:

PYKAL, J. - JANDA, J. 1994: Početnost vodních ptáků na jihočeských rybnících ve vztahu k rybníčnímu hospodaření, Sylvia, roč. 30, s. 3-11.

Petr Macháček

Birds at Zámecký pond in Lednice

Documentation of the fundamental influence of the fish population on the presence and abundance of avifauna based on the regular long-term observation of the birds at the Zámecký Pond in Lednice.